

САҢҔА ОЛОХ

Чураҥы үчүчүр хаһаҥа

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Кэпэ айгыһар

СЫЛАННА ЫЛААМ ЫРЫА ДУОРАЙАР

Утренняя звезда" конкурса Катя Дьячкова Юрий Николаевтан наарадаттын тутар.

Сылан ырыаһыт ымыыларын тустарынан мин уруккуттан суруйуохтун баарар этим. "Улууһу ааһан республикада, Россияда биллэр эстрадалык студия оҕолорун тустарынан тобо анал бизири, суруйуу суобуй? Того бири да журналист интэриэһиргээбэти, эбэтэр мин түбэтэн көрбөппүн дуу?" — диир мунаарарым. Таайыһынан Сыланна командировкада сылдьан, дэ, биллим. Ол — саха киһитин сэмэйигэр, быһа санарбат, харыстыыр айылгытыгар эбит.

Сыланнаабы "Алиса" эстрадалык студия оҕолорун бары сөбө-махтана, үөрэ көрөбүт. Кырдыйк, оҕону аһары хайгыыр, өрө тутар саха майгытыгар сөл түбэспэт. Ол эрэри журналист киһи быһыытынан биллэх-көрүөх санаам батарбакка, өртөн оностубут былааммын олоххо киллэрэр сыалтан оҕо ис талаанын арыыйыга күлүүһү булан, дыһаардаахтык дьарыктаан киэн эйгэсэ таһаары кистэлэнин бэйэтигэр илдьэ сылдьар, оҕолор уус-уран салаааччыларын, эбии үөрэхтээһин үрдүк категориялаах педагогын, СР үөрэтирин туйгунун, "Хотугу сулус" телевизионнай конкурсу 1999, 2000, 2003 сылларга "Бастыҥ салаааччы" номинациятын кыйыһылаары Л.Ю.Макарованы көрсө тийдим. Кини кэспирин-испириин, дьонно биллэрин-көстөрүн сөбүлээбэти хас да киһиттэн истэн-билэн, эрдэттэн сэрэтэхпинэ баран хаалыа диир соһуччу тийибитим ордук буолла. Онон былаамым 100 да буолбакка, 70 бырыһаанын ситистим. Ол да буоллар салаааччы оҕолорун син-биир ыгырбата, көрдөрбөтө.

"Алиса" студия ситиһиллэр сөбүмүрдэр. Республикадаабы "Хотугу сулус" конкурса кыйыһылар тустарынан этэ да барыллыбат. Санкт-Петербурга "День рождения" норуоттар икки ардыларынаабы конкурса Вика Федорова I-кы, Гоша Ноговицын II-с степеннээх лауреаттарынан буолбуттара. 2000 с. Москвада "Зажги свою звезду" эмиэ норуоттар икки ардыларынаабы конкурса Вика Федорова II-с степеннээх лауреат, Катя Дьячкова дипломант буолары ситиспиттэрэ. 2001 с. бу конкурс иккиттэн ытыллыбытыгар Катя Дьячкова II-с, Вика Винокурова III-с степеннээх лауреаттар ааттарын ылыттылар. Эмиэ бу сыл Санкт-Петербурга "День рождения" конкурс төрдүс төгүлүн ытыллыбытыгар Лена Матвеева I-кы степеннээх лауреат, Катя Дьячкова дипломант буолбуттара. Бу сыл өссө бири улахан ситиһи кэлбитэ. Ол курдук, бары билэр-көрөр, аатырбыт Юрий Николаевты ытар "Утренняя звезда" Бүтүн Россиятаабы телевизионнай конкурсугар Сочида Катя Дьячкова II-с степеннээх лауреат буолан үөрдүбүтэ, онна "Национальной үгэскэ бэринитин иһин" диир номинация хаһаайкатынан буолбута. 2002 с. бу конкурс супер-финалыгар Москвада Лена Матвеева кыттар быраабы ылбыта. 2003 с. Москвада "Зажги свою звезду" конкурса Антон Абрамов дипломант буолбута. 2004 с. оҕолор биридиллэн буолбакка, "Алиса" бөлөбүнэн "Хотугу сулус" республикатаабы конкурса кыттан лауреат аатын ылбыттар. Маны таһынан "Бастыҥ

"Алиса" студия ырыаһыт ымыылары.

вокальной коллектив" үрдүк аат интэриэһитэ. Эмиэ былырын Владивостокка "Российский восход" Бүтүн Россиятаабы конкурса "Алисалар" дипломант буолбуттарынан РФ оҕо образцовый ансамбля ааты ылар чыэстэммиттэрэ. Онон Сылан сириттэн үрдүк таһымнаах эдэр ырыаһыттар тахсан улуус эрэ буолбакка, бүтүн Саха сирин аатын киэн эйгэсэ ааттаттылар, дойду бастыһынан ааттанан үгүстэргэ холобур буолулар.

Любовь Юрьевна кэспитинбит сабаланытыгар: "Мин суруйаларын эгин олох сөбүлээбэппин, аныгырыбын ээ. Конкурс кэнниттэн телевизиондуктар кэлэн микрофоннарын аһыан үйү-хааһа туттахарына эмиэ олох уолуабын, сөбүлээбэппин. Дьинэ, мин туох да өнөм суох. Оҕолор бэйэлэрэ түргэнник ылыналлар, ылыахтарын баараллар, — диир сэмэйдик эттэ. Салгыы ыйытыларбар манньк эпизиттэтэ:

— "Алиса" диир ааты хайдах ылыммыкый?

— Бөлөбүнэн ылаабыт бастакы ырыабыт "Алиса" диир этэ. Оҕо сөл түбэтэр, чэгэки диир бу ырыабытынан ансамблбытын ааттаабыппыт.

— Сыланна кэлэн хайдах үлэбин сабалаабыкый?

— Бэйэм төрөөбүт дойдум Дирин. 1988 сылаахха манна уһуааҥа музыкальной салаааччынан үлэтин кэлбитим. Ол иннинэ Дирин музыкальной оскуолатын уонна Дьоксуускайдаабы 2 №-дээх училище музыкальной отделениетын үөрэнэн бүтүрбүтүм. Онтон кэргэн тахсыбытым. Билигин дьарыктыыр оҕолорум бары уһуаан сабаттан ыллан кэллилэр. Бизэс оҕобут Музыка Үрдүкү оскуолатыгар үөрэнэ барбыттар уонна дьыллэрин ахтылбана баһыйан, хомойуох иһин, төннөн кэлбиттэрэ. Саамай уһунчүк Г.Сивцев үөрэммитэ. Салгыы Е.П.Сивцева бүтүтүнэн оскуолаа музыкальной куруһуок салаааччытынан кэлбитим. Улуус иһинээби конкурстарга ситиһиллээннэр оҕолор улаханник стимулламыттар. "Хотугу сулус" конкурса сыл аайы кыттабыт. Мантан кынаттанан Россиятаабы таһымна тахсыбыллыгыгар телерадиоакадемия салаааччытыгар Т.А.Гоголева махталбыт улахан.

— Хас бириднн оҕо ис кыабын арыйар, мин санаабар, улахан талаан

буолуо. Эн оҕолоргор бириднн бэйэлэригэр туох күлүүстээххини?

— Оннук улахан кистэлэнээхпин диир кыабым суох. Ийм эмиэ учуутал буолан киниттэн сөбүлээтэрим элбэх. Оҕолорум төрөппүттэрэ улахан көмөлөхтөр. Ороскуот улаханник кинилэр көрсөллөр. Оҕолор хас биридннлэрэ уратылаахтар, туһунан буочардаахтар. Ырытаахпын, сыана бизирэхпин баарбаппын. Өр алтыһыт буоланник төрөппүт оҕолорум курдуктар.

— Репертуарытын хайдах талабыт?

— Бу мэлдьи баар улахан проблемабыт. Ула, Георгий Сергучевтар көмөлөһөллөр. Кэлэн олохтоох автордары кытта үлэбит тохтуу быһыытыда. Онон туох ырыа кестерүмэн, хит буолбут ырыалартан экин репертуарытын толкуйдуубут.

— Сахалык, нууччалык ырыалары таһынан английскайды ылыныгыт дии. Ону хайдах ситиһэбит?

— Дьон толорор ырыаларын ылыныгыт. Хос-хос истэн үтүктэбит, учууталларга иһитиннэрэбит. Оҕолор бэйэлэрэ омукуту ылыахтарын баарар буоланнар ити кыаллар.

— Хас бириднн нүөмүрдэригэр оҕолор олус барсардык тутталлар-хапталлар. Ансамблынан эмиэ бары бириднн хамсаналларын хайдах үөрэтэбит? Анал хореографтааххыт дуо?

— Суох. Биридэрэ эмит "Манньк гынаахха" дитэбинэ, ону батыһаллар уонна концерттар кассеталарын көрөн үтүктэллэр. Бэйэтэ хайдах эрэ ис-иһиттэн тахсан иһэр.

— Оҕолор бу ылыммылара, кэлэллэрэ-бараллара үөрэхтэригэр, атын дьарыктарыгар охсубат дуо?

— Сыра-хара бардаабына эрэ ситиһи, түмүк кэлэр. Оҕолорум наһаа сүрэхтээхтэр, барыга-бары баалаахтар. Элбэх сиргэ айаҥна сылдьан бириэмэлэрин сатаан аттарынар, эппитинэни сүгүргэ үөрэннэлэр. Үөрэби ситиһингэ ыраахтар баар бөҕө буоллахтара дии. Аны бары да олус актыыбынай оҕолор. Кинилэрэ суох оскуола бири да дьаһала барбат, онно ырыаһыт эрэ быһыытынан буолбакка, көннөрү үөрэнээччи быһыытынан түбүктэрэ элбэх. Улуус концерттарыгар, үөрүүлээх дьаһалларыгар эмиэ мэлдьи кытталлар. Бийыл Владивостокка "Океан" лаабырга сылдьаннар, ол кэмнэ көтүлүттэрин өр ситистилэр. Онон олус

"Ырыа киһини" коллектива. Хаһааҥаҥа: А.Макаров, Н.Трофимов, А.Борисов.

ыраахан, тыһаһыннаах үөрэх дьыла ааста.

— "Алиса" бөлөххө ылыыр оҕо ахсаана билигин төһөнүй?

— Дэ, оннук ааһарын олох сөбүлээбэппин. Сороҕор элбигибит, көбүрүүбүт даҕаны.

Сыланнар ырыаһыттары бары мустан, ырыа алытаах эйгэтигэр толору умсар бэртээхэй дьыллээхтэр. Манна бүтүн студия үлэлиир, дьарыктар бараллар, бири санаалаахтар түмсэллэр. Сырдик, ыраас саалалаах бэрт дьобус "Ырыа киһини" Любовь Юрьевна кэргэнэ, кини директоры Андрей Петрович Макаров иккиир-сабальыр. Кини "Алиса" эстрадалык студия, аныгылыы эттэххэ, продюсера. Аппаратура булуутун, кэллени-барыны — барытын кини кэспэтэр, булар-талар. Андрей Петровичтың студия материалнай туругун туһунан кэспэттибит: — Бастакы аппаратурабытын бири дойдулааххыт Е.И.Макаров уонна улууспут баһылыга А.А.Шадрин ылан биригиттэрэ. Онтон ыла дьингээхтик ылсан үлэлээһин сабаламмыта. Иллэрээ сыл СР үөрэбин министрствота, улууспут үөрэбин управлениета уонна социальнай страхование тэрилтэтэ кыттыһаннар саага аппаратураны ыларбытыгар көмөлөспүттэрэ. Онтон ыла араас өнөлөрү онороммут бу дьыллэригэр 80 тыһ.солк. суумалаах өрөмүөн үлэтин ыттыбыт.

— Кииникитигэр төһө үлэһит-тээххити?

— Аранжировщикты — Айсен Борисов. Звукооператорынан Николай Трофимов үлэлиир. Онтон студия оҕолоро улахан таһымнаах конкурстарга кытталларыгар фонограммалары Дьоксуускайдаабы культура уонна искусство колледжын үлэһитэ Владимир Сивцев онорор. Кини бийигини кытта 1999 сылтан үлэлһэр. Оҕолор ситиһиллэригэр эмиэ улахан өнөлөөх чугас киһибит буолар.

Сотурутаабыта "Ырыа киһини" үлэһиттэрэ кредит ылан сивчаба туттулар уот-күөс ылыммыттар. Олус элбэх ороскуот тахсан, ону буруйга өнөлөрү онороллор. Холобур, аныгылыы күүстээх аппаратурада фонограмма оноттороохха сөл, үрдүгэр бэйэн куолаһынан ылаан бэлэн ырыаны уулутаран ылааххын сөл, араас дьаһалларга аппаратуранан эмиэ көмөлөһөллөр. Сыһаата — аныгы олох ирдэбилиһин.

Онон Сыланна "Ырыа киһини" сарсыардаттан киһээһингэ диири ылан ырыа дуорайар, эстрада эдэр сулустара сцена маастарыстыбатыгар уһуйуллаллар. Оҕону кытта үлэ мэлдьи түбүктээх, сыралаах. Сцена кэтээр сылдьан бийиэхэ үөрүүнү бэлэхтиир бири дойдулаахтарытын кытта Сыланна тийэн манньк көрсөн, кэспэтэн кэллим. Кинилэрэ оҕо, кини талааныгар тапталлара убаарабатыгар, ырыа кэрэ эйгэтигэр саа арыыйылары, өссө үрдүк ситиһиллэри баарыабын. Онтон "Алиса" эстрадалык студия айар үлэтин кытта билсэн баалаахтар <http://chur.sakha.ru/alisa> диир анал сайттан толору информацияны ылааххытын сөл. Оксана ЖИРКОВА.

НВК 4-й канал

vmgcuendex

[illegible]

МАХИ АНАБЫТ

[illegible][illegible]

Издательство «Харьковское государственное учреждение
«Государственное издательство Харьковской области»
создано в 1947 году на базе Харьковского областного
государственного издательства и является одним из
старейших издательств Украины.

В настоящее время издательство осуществляет
полноценную издательскую деятельность по всем
видам полиграфического производства: печатает
книжные издания, брошюры, журналы, газеты,
карты, плакаты, листовки, учебники, справочники,
альбомы, календары, открытки, конверты, бланки,
сертификаты, дипломы, грамоты, а также
печатает на заказ всевозможные фирменные
издания.

Издание № 65. Тираж 2800 экз. 03.05.2005 г.
редакция литературы, Харьковская область, Харьков

Адрес: 61000, Харьков, ул. Шевченко, 10
Тел.: (057) 241-11-11, 241-11-12, 241-11-13
Факс: (057) 241-11-14
E-mail: info@kharkivpub.com.ua

Удобно, что в этом случае не требуется вычисления производных функции потерь по параметрам модели. Однако, как и в методе градиентного спуска, для нахождения оптимальных параметров модели необходимо вычислить значения функции потерь для всех параметров модели. Это может быть довольно трудоемким процессом, особенно для моделей с большим количеством параметров.

[illegible]

Николай Ф. Филиппов
и другие авторы.

